

BELEIDSNOTA DIEREN EN
DIERENWELZIJN
2016-2020

Gemeente Alkmaar

WWW.ALKMAAR.NL

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inleiding	3
Doel van de nota en beleidsdoelen	3
Wettelijke taken, regelgeving en zorgplicht	4
Opvang en vervoer van zwerfdieren	4
Honden	6
Agrarische economie, productiedieren en landbouwhuisdieren	6
Educatie, communicatie en voorlichting	7
Evenementen of activiteiten met dieren	8
Kinderboerderijen	9
Hengelsport en vissen	9
Jacht	9
Duurzaamheid	10
Dieren in de natuur en biodiversiteit	10
Overlast door dieren	12
Financieel overzicht	13
Actielijst	13

Voorwoord

Beste lezer,

Het college van B&W van de gemeente Alkmaar heeft in het coalitieakkoord 2015-2018 'Het wordt zomer' gesteld het dierenwelzijn te willen bevorderen. De vorige nota "Lokaal Dierenwelzijnsbeleid Alkmaar" was een goede aanzet hiertoe. Nu Alkmaar sinds vorig jaar verrijkt is met de voormalige gemeenten Graft-De Rijk en Schermer, is actualisering van het dierenbeleid echter noodzakelijk. Zo hebben we in onze nieuwe gemeente nu onder meer te maken met veehouderijen. De boeren zorgen doorgaans goed voor hun dieren en als wethouder vind ik het – naast het dierenwelzijn – ook van belang dat agrarische bedrijven goed kunnen ondernemen in Alkmaar.

In deze dierenwelzijn nota kunt u de verschillende beleidsdoelen lezen die wij willen bereiken samen met de betrokken organisaties. Denk hierbij aan het hondenbeleid, de vogelopvang, maar bijvoorbeeld ook de regels over sportvissen. In de nota hebben wij getracht steeds een zorgvuldige afweging te maken tussen het welzijn van de dieren en het opstellen van regels.

Er zijn vele organisaties die zich bezig houden met dieren en/of dierenwelzijn. Ik nodig partijen van harte uit met initiatieven te komen die bijdragen aan de doelen uit deze nota. Als gemeente willen we deze initiatieven graag faciliteren opdat de dierenorganisaties tot uitvoering over kunnen gaan. Een concept van deze nota is besproken met diverse organisaties, ik dank allen voor de geleverde input en aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,

J.P. (Jan) Nagengast

Wethouder Dierenwelzijn

Inleiding

Waarom een vernieuwde nota Dieren en Dierenwelzijn

In 2012 is de voorgaande nota 'Lokaal Dierenwelzijnsbeleid Alkmaar' in samenwerking met diereninstanties, inwoners en raadsleden tot stand gekomen. Dit document vormde een goede basis voor de nota die nu voor ligt. Er is ook relatie gezocht met andere beleidsterreinen waaronder het groenbeleid van gemeente Alkmaar.

Doel van de nota en beleidsdoelen

Doel van de nota

De beleidsnota 'Dieren en Dierenwelzijn' beschrijft welke wettelijke taken, beleidsdoelen en ambities de gemeente Alkmaar heeft ten aanzien van dieren en dierenwelzijn. Daarnaast beschrijft de nota hoe invulling gegeven wordt aan deze taken en doelen door acties te formuleren. In de nota wordt ook uiteengezet hoe voorkomende overlast door dieren op een zo diervriendelijk mogelijke wijze wordt tegengegaan.

Beleidsdoelen

- Bevorderen van dierenwelzijn. Hierbij verdient de nieuwbouw van het dierentehuis speciale aandacht.
- Verbeteren van communicatie, voorlichting en educatie ter bevordering van dierenwelzijn
- Integreeren van afweging dierenwelzijn in het gemeentelijk handelen, bijvoorbeeld bij uitgifte van vergunningen
- Voorwaarden scheppen voor een gezond leefklimaat voor dieren
- Bewustwording van dierenwelzijn onder de bevolking bevorderen

Dierenwelzijn omvat zowel het fysiek als het geestelijk welzijn en wordt vaak getoetst aan de hand van de 'Vijf vrijheden'

- *dieren zijn vrij van honger en dorst. Ze hebben gemakkelijk toegang tot vers water en een adequaat rantsoen;*
- *dieren zijn vrij van ongemak. Ze hebben een geschikte leefomgeving inclusief onderdak en een comfortabele rustplaats;*
- *dieren zijn vrij van pijn, verwonding en ziekte. Er is sprake van preventie en een snelle diagnose en behandeling;*
- *dieren zijn vrij van angst en stress. Er is zorg voor voorwaarden en behandelingen die geestelijk lijden voorkomen;*
- *dieren zijn vrij om normaal gedrag te vertonen. Ze hebben voldoende ruimte, goede voorzieningen en gezelschap van soortgenoten.*

Bron: Dierenwelzijnsweb.nl

In de actiepuntenlijst wordt geconcretiseerd hoe de beleidsdoelen gerealiseerd worden.

Wettelijke taken, regelgeving en zorgplicht

Wetten, regels en zorgplicht

De gemeente heeft wettelijke taken met betrekking tot de opvang van zwerfdieren en voor de aangifte, het bewaren en overdragen van kadavers van gezelschapsdieren. Dit is geregeld in het Burgerlijk Wetboek (boek 5, artikel 8 lid 3) en de Wet Dieren (artikel 3.5.). Ook heeft de gemeente te maken met de Flora- en Faunawet, dit wordt straks de Wet Natuurbescherming. Deze nieuwe wet vervangt het huidige wettelijke stelsel voor de natuurbescherming, zoals neergelegd in de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet, door één wet: de Wet Natuurbescherming. Het is nog niet bekend wanneer deze wet ingaat. Deze wet beschermt dier- en plantensoorten die in het wild voorkomen zoals mussen en vleermuizen en de leefgebieden. Bij werkzaamheden buiten, werken de gemeente en Stadswerk072 volgens gedragscode Flora- en Faunawet van Vereniging Stadswerk Nederland. Deze gedragscode geeft aan hoe medewerkers tijdens buitenwerkzaamheden zorgvuldig moeten en kunnen handelen ter bescherming van in het wild levende planten en dieren. Er zijn twee gedragscodes; een voor regulier onderhoud van de gemeentelijke groenvoorzieningen, zoals maaifrequenties. En een voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en de inrichting van de openbare buitenruimte.

De provincie krijgt regie over het natuurbeleid (dit was voorheen de Rijksoverheid) en maakt o.m. afwegingen voor het verstrekken van vergunningen en ontheffingen. De gemeente toetst de gevolgen voor de natuur met de omgevingsvergunning.

Tevens geldt een zorgplicht voor dieren, die is vermeld in de Wet Dieren en in de Flora en Faunawet. Deze zorgplicht geldt voor 'een ieder', niet specifiek of alleen voor gemeenten.

Overige wet- en regelgeving waar de gemeente mee te maken heeft op het gebied van dieren is; de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn, het Jachtbesluit en de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Alkmaar, de Landbouwwet en Visserijwet 1963.

Opvang en vervoer van zwerfdieren

Opvang en vervoer van zwerfdieren

De Dierenbescherming en Dierenambulance Noord-Kennemerland geven uitvoering aan de wettelijke taak die de gemeente heeft voor het opvangen en bewaren gedurende 14 dagen van zwerf(huis)dieren. Zij worden hiervoor kostendekkend vergoed. Stichting Zwerfdier vangt tevens (zwerf)katten op en ontvangt hiervoor voorlopig een tegemoetkoming in de kosten.

“De coalitie vindt het belangrijk om ook het dierenwelzijn te bevorderen. Speciale aandacht verdient de nieuwbouw van het dierentehuis aan de Bergerweg.”

Bron: Coalitieakkoord 'Het wordt zomer'

ACTIE: De gemeente streeft er naar om met één contractant afspraken te maken voor het opvangen van zwerfdieren op uniforme wijze en op één locatie. Aan de Dierenbescherming en Stichting Zwerfdier is verzocht samenwerking te zoeken.

Nieuw dierentehuis

Het Dierentehuis aan de Bergerweg in Alkmaar voldoet wèl aan de regels maar niet meer aan de wensen voor wat betreft dierenwelzijn. De Dierenbescherming heeft daarom grond aangekocht in de gemeente Bergen met als doel een nieuw onderkomen te bouwen. Gemeente Alkmaar wil dit initiatief waar mogelijk steunen en faciliteren samen met de andere gemeenten in Regio Alkmaar. Tijdens het schrijven van deze nota staat het project om te komen tot een nieuw dierentehuis vanuit de Dierenbescherming 'on hold' tot nader bericht. Om de Dierenbescherming verder te professionaliseren zijn per 1 januari 2015 alle regionale afdelingen van de Dierenbeschermingen gefuseerd met de landelijke Dierenbescherming. Er gaat gewerkt worden vanuit één visie. Zo zal er onder meer nieuw landelijk beleid ontwikkeld worden voor de dierenopvangcentra in Nederland. Dit voornemen brengt met zich mee dat het plan voor het nieuwe dierenopvangcentrum in Regio Alkmaar (gemeente Bergen), voorlopig *on hold* is gezet. De gemeente Alkmaar onderhoudt nauw contact met de Dierenbescherming over de ontwikkelingen omtrent de reorganisatie en nieuwbouw.

Opvang vogels

Hoewel er geen wettelijke plicht bestaat op dit gebied, ontvangt het Vogelopvangcentrum Zaanstreek een kostendekkende vergoeding van de gemeente Alkmaar. Zij vangen hiervoor gewonde of zieke vogels op. De gemeente geeft hiermee invulling aan de zorgplicht.

Opvang overige dieren

Voor het opvangen van overige dieren zoals egels, fretten, reptielen en vleermuizen is in de regio Alkmaar een aantal opvanglocaties. Egelopvang Dikke Prik in Warmenhuizen ontvangt jaarlijks een bijdrage van de gemeente Alkmaar.

Destructie van kadavers

De Dierenambulance Noord-Kennemerland haalt dode dieren op en zamelt ze in. Gedurende twee weken worden dode dieren bewaard. Wanneer het dier niet wordt opgehaald wordt het afgevoerd naar de destructie.

ACTIE: Opstellen van een gemeentelijke destructieverordening.

Botulisme

Botulisme is een vergiftiging die vooral watervogels en vissen treft. In geval van botulisme wordt de Dierenambulance Noord Kennemerland ingeschakeld.

Honden

Opruim- en aanlijnplicht

In de Algemene Plaatselijke Verordening is opgenomen dat honden aangelijnd moeten zijn en dat de hondenpoep dient te worden opgeruimd door de hondenbezitter.

Losloop- en verbodsgebieden

In het zogeheten aanwijsbesluit zijn de plekken vermeld waar honden niet mogen komen (verbodsgebieden) en waar honden niet aangelijnd hoeven en los mogen lopen (losloopgebieden). Er wordt vanuit gegaan dat hondenbezitters hun hond onder appèl hebben. Buiten deze losloop- en verbodsgebieden geldt dat honden aangelijnd moeten zijn. Een overzicht van de losloop- en verbodsgebieden is te vinden op alkmaar.nl/honden.

Via www.verbeterdebuurt.nl kunnen inwoners suggesties doen voor hondenvoorzieningen, zoals extra hondenhalthes, een hondentrimbaan of –zwemplek. De gemeente onderhoudt contact met vertegenwoordigers van hondenbezitters verspreid over de gemeente.

Hondenbelasting

In de stad Alkmaar betalen hondenbezitters hondenbelasting. Per januari 2017 wordt hondenbelasting ingevoerd in de hele gemeente Alkmaar.

De inkomsten worden gebruikt voor het inzetten van de hondenpoepzuiger, controle op betalen hondenbelasting en het naleven van de opruim- en aanlijnplicht. Daarnaast worden voorzieningen voor honden betaald.

Voorzieningen en overlast door honden

De komende jaren gaat de gemeente verder met het plaatsen van zogeheten ‘hondenhalthes’. Dit zijn prullenbakken voorzien van een dispenser met hondenpoepzakjes van plastic of papier. Overlast door hondenpoep is voor vele inwoners een grote ergernis. Van de inkomsten vanuit de hondenbelasting neemt de gemeente maatregelen die deze overlast beperken (zie ook tekst onder ‘Hondenbelasting’). Daarnaast worden voorzieningen voor de honden zelf gerealiseerd, zoals een trimbaan of zwemplek voor honden of het veiliger maken van losloopgebieden; bijvoorbeeld de aanpak van conflicterende functies binnen een losloopgebied, zoals het afhebben van een fietspad door een losloopgebied of aanbrengen van een afscheidingshaag om loslopende honden van een hoofdwandelpad in een park af te houden.

Agrarische economie, productiedieren en landbouwhuisdieren

Agrarische economie

De gemeente Alkmaar streeft er naar dat de agrarische sector in het buitengebied voldoende ontwikkelingsruimte wordt geboden om haar rol als economisch goed draaiende sector in het Alkmaarse buitengebied te kunnen behouden. Duurzame economische en ecologische ontwikkeling van de agrarische sector is van groot belang voor een vitaal buitengebied.

*Gerben van Diepen LTO):
“Dierenwelzijn en agrarische
economie bijten elkaar niet;
gaat het goed met de dieren,
dan gaat het de boeren ook
(economisch) goed.”*

Productiedieren

In Alkmaar komen (pluim)veehouderijen voor met koeien, kippen en schapen. Deze vormen onderdeel van de agrarische economie. Volgens de vigerende bestemmingsplannen zijn alleen grondgebonden agrarische bedrijven toegestaan en geen intensieve veehouderijen. Ook de provinciale ruimtelijke verordening (art. 26a) voorziet niet in vestiging van of herontwikkeling tot intensieve veehouderij. Megastallen – hier wordt bedoeld een stal groter dan anderhalve hectare – zijn in gemeente Alkmaar niet toegestaan. Er bevinden zich wel pluimveehouderijen (niet grondgebonden) binnen de gemeente Alkmaar.

Conform de vigerende bestemmingsplannen mag bebouwing op maximaal één hectare en dan alleen grondgebonden agrarische bedrijven. Hieruit blijkt dat nieuw te vestigen intensieve veehouderijen of megastallen niet zijn toegestaan.

Schuilstallen voor landbouwhuisdieren

Schuilstallen zijn binnen een bestaand bouwblok toegestaan. Daarbuiten staat de Provinciale Ruimtelijke Ordening Structuurvisie de bouw van schuilstallen in het open weiland niet toe.

Educatie, communicatie & voorlichting

Educatie

De gemeente hecht aan educatie op het vlak van dieren en dierenwelzijn, maar heeft niet direct invloed op onderwijsprogramma's van (basis)scholen. Natuur Gids Alkmaar (NGA, ondergebracht bij de Stichting Hortus) geeft invulling aan natuureducatie en matcht vraag en aanbod op het gebied van natuureducatie en -uitjes en dierenlessen. Het Mobiel Educatief Centrum (MEC) verzorgt dierenlessen op o.a. kinderboerderijen. Door het faciliteren van Natuur Gids Alkmaar en het MEC stimuleert de gemeente dat kinderen natuuronderwijs krijgen en leraren het inplannen als activiteit. Kinderboerderijen vervullen –naast vermaak – ook een belangrijke educatieve functie. Binnen de gemeente Alkmaar is een aantal 'educatieboerderijen' die schoolklassen ontvangen. Het Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid (IVN) laat jong en oud de natuur dichtbij beleven en dit zorgt dat bewuster met de omgeving wordt omgegaan. De Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV), ANIMO en de Vogelwerkgroep Alkmaar e.o. geven gevraagd en ongevraagd advies op het gebied van natuur. Met steun van de gemeente kunnen scholen hun schoolplein 'vergroenen' door meer beplanting en

Hoe kan ik vogels bijvoeren in de winter? Waar kan ik mijn hond veilig los laten lopen? Ik heb last van een broedende meeuw op mijn dak, wat kan ik hier aan doen?

De gemeente wil diereninformatie helder en gebundeld op alkmaar.nl plaatsen en informatie van dierenorganisaties delen.

natuurlijke speelmaterialen te gebruiken en bijv. schooltuinen aanleggen. Dit draagt bij aan allerlei doelen waaronder natuur- en milieueducatie.

Communicatie & voorlichting

Dierenopvangcentra informeren en communiceren via hun eigen kanalen over dieren, het welzijn van de dieren en hun eigen organisatie. De gemeente faciliteert deze organisaties en stelt de gemeentelijke communicatiemiddelen beschikbaar voor diereninformatie. Het tegengaan van overlast door dieren, zoals in Alkmaar meeuwenoverlast, vergt een intensief communicatie- en voorlichtingstraject.

ACTIE: Gemeentelijke informatie over dieren bundelen op de gemeentewebsite en op aanvraag gemeentelijke communicatiekanalen ter beschikking stellen voor dierenorganisaties.

Evenementen of activiteiten met dieren

Pony's hebben een uitstekend gehoor. Het zou voor de pony's op de kermis daarom heel prettig zijn om zo ver mogelijk van de versterkte muziek af te staan. Het hebben van beschutting en voldoende eten en drinken is belangrijk.

Evenementen met dieren in gemeente Alkmaar

Evenementen met dieren moeten voldoen aan de regelgeving uit de Wet Dieren. De gemeente Alkmaar volgt de landelijke regelgeving wanneer een evenement met dieren zich aandient. Dierenwelzijn is geen juridische grond voor de gemeente om een evenement op te weigeren. De vier weigeringsgronden om een evenementenvergunning te weigeren zijn: Openbare Orde, Veiligheid, Volksgezondheid, Milieu. Wanneer een van deze zaken in het geding komt door een evenement met

dieren, verstrekt de gemeente geen vergunning. De GHOR (Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen) en Veiligheidsregio adviseren de gemeente. Zo nodig kunnen de Voedsel- en Warenautoriteit en/of de Landelijke Inspectiedienst Dieren controles uitvoeren.

In Alkmaar vindt een aantal evenementen met dieren plaats; circussen, Landbouwdag, Kaeskoppenstad, Roofvogeldemonstraties en bij de kermis staan pony's. Per september 2015 geldt een landelijk verbod op wilde dieren in circussen. De andere genoemde evenementen zijn niet in strijd met wet- en regelgeving. De gemeente hecht aan het welzijn van de dieren die bij een evenement betrokken zijn en vindt het van belang dat de organisator van het betreffende evenement hier aandacht voor heeft en er zich bewust van is.

ACTIE: gemeente wil in overleg met de Dierenbescherming tips opstellen voor evenementorganisatoren die het welzijn van de dieren optimaliseren. Denk hierbij aan een schuilafzonderingsmogelijkheid voor dieren of een minimale afstand van versterkte muziek.

Kinderboerderijen

Kinderboerderijen in de gemeente Alkmaar

Er zijn vier kinderboerderijen in de Alkmaar; de Rekerhout, Wijkboerderij Alkmaar en de Stadsboerderij (eigendom en beheer gemeente) in Alkmaar en in De Rijk staat Kinderboerderij Klein Artis. Klein Artis en de Stadsboerderij zijn lid van de vereniging Samenwerkende Kinderboerderijen Nederland (vSKBN). De vSKBN hanteert een branchecode voor publieksboerderijen die lid worden. Dit is een soort checklist voor de bedrijfsvoering van kinderboerderijen met punten ten aanzien van veiligheid, vakbekwaamheid, de maatschappelijke functie van de kinderboerderij en dierenwelzijn. De gemeente streeft er naar dat alle kinderboerderijen zich aansluiten bij de vSKBN en minimaal deze branchecode hanteren. Om dit te faciliteren is de gemeente bereid hiertoe een stimuleringsbijdrage te geven, het uitwerken van een subsidieregeling hiervoor is een van de punten op de actielijst.

Hengelsport en vissen

Regelgeving en eigendom water

De Visserijwet 1963 heeft tot doel om doelmatige bevissing te bevorderen, waarbij onder meer rekening wordt gehouden met de belangen van de natuurbescherming. Het hebben van visrecht betekent dat je in het betreffende water mag vissen en daarin vis mag uitzetten. Gemeente Alkmaar sluit sinds 1979 een 6-jaarlijks contract af met Hengelsportvereniging Alkmaar e.o. voor de wateren waarvan gemeente grondeigenaar is in Alkmaar. Dit wordt telkens stilzwijgend verlengd voor 6 jaar. De hengelsportverenigingen nemen vervolgens vispassen af bij Sportvisserij Nederland en geeft deze uit aan haar leden. Stadstoezicht handhaaft op illegaal vissen.

Dierenwelzijn bij vissen

Bij Sportvisserij Nederland staat het welzijn van vissen hoog in het vaandel. Zij hanteren een gedragscode, bijv. over het gebruik van weerhaken en leefnetten. De Hengelsportvereniging verschaft nieuwe leden en vispashouders een instructieboekje met gedragscodes m.b.t. het welzijn van vissen en de mogelijkheid zich aan te melden voor cursussen. Actuele zaken zoals wetgeving en leefregels communiceert de vereniging met hun nieuwsbrief. In het geval van vergunningsaanvraag voor een visevenement (viswedstrijden) zal de gemeente de nog op te stellen flyer met tips om het dierenwelzijn tijdens evenementen te vergroten meegeven. In de Algemene Plaatselijke Verordening (moet nog worden vastgesteld) is opgenomen dat overnachten aan of op openbaar water niet is toegestaan. Nachtvissen wordt hiermee ontmoedigd.

ACTIE: Gemeente Alkmaar wil het voorlichting en communicatie over vissenwelzijn faciliteren door ruimte te bieden in haar communicatiemiddelen zoals de Stadskrant en internet.

Jacht

Jagers mogen alleen jagen wanneer zij een jachtakte hebben, de politie verleent deze jachtakte. De gemeente zit daar niet tussen. De grondeigenaar is de jachtgerechtigde. Voor gemeentelijke gronden

geldt dus dat de gemeente dit jachtrecht heeft. In pachtovereenkomsten van de gemeente is opgenomen dat de pachter geen genot van jacht en visserij op de gepachte gronden mag uitoefenen. In geval van bestrijding van schadelijke dieren kan de grondgebruiker wel zelf een ontheffing aanvragen (conform bepalingen van de Flora en Faunawet). De Provincie Noord-Holland gaat over ontheffingen voor beheer- en schadebestrijding. Grondgebruikers en grondeigenaren kunnen een dit aanvragen via de Fauna Beheer Eenheid. Binnen de bebouwde kom is jagen niet toegestaan.

Duurzaamheid

Gemeente Alkmaar zet stevig in op het zijn en worden van een duurzame gemeente. Het begrip duurzaamheid heeft een directe relatie met ecologie; zorg voor een ideaal evenwicht tussen ecologische, economische en sociale belangen. De spotlights bij duurzaamheid zijn vaak gericht zijn op energie, vervoer, recycling. Duurzaamheidsmaatregelen dragen ook direct bij aan het verbeteren van het dierenwelzijn. Voor de hand liggend is dat minder vervuiling door bijvoorbeeld auto's zorgt voor een fijnere leefomgeving voor dieren.

Het gebruik van nieuwe lichtinstallaties met led-verlichting bij sportvelden of de openbare verlichting kost minder energie. Gunstig voor de dieren is dat er veel minder lichtuitstraling is naar de omgeving. Dit is minder verstorend voor de dieren die in de natuur leven en ontregeld raken van verlichting terwijl het buiten donker is. De gemeentelijke organisatie koopt 100% duurzaam in. Dit betekent dat producten worden gekocht die met aandacht voor o.m. dierenwelzijn tot stand zijn gekomen. Het bestrijden van onkruid gebeurt met niet chemische middelen, wat uiteraard beter is voor de dieren die buiten leven. De gemeente adviseert agrarische ondernemers met betrekking tot duurzaam ondernemen, bijvoorbeeld zonnepanelen op de stal.

Gemeente Alkmaar zet in op het vergroten van het aandeel duurzame energie bij agrarische bedrijven o.a. door stimuleren van "ZON op land"; zonneweides en -panelen op daken van agrarische bedrijven.

Bron: Duurzaamheidsprogramma 2016-2020
Alkmaar

Dieren in de natuur en biodiversiteit

Egels, bijen, vlinders, vleermuizen, vissen en vogels... Deze inheemse 'wilde' dieren leven in de gemeente. Een goed leefklimaat is voor hen van belang en de gemeente streeft dit na; sinds de jaren '80 heeft de gemeente aandacht voor behoud en bevorderen van natuurwaarden vanwege het belang van de natuur en natuurbeleving. Zo richt de gemeente zich op ontwikkeling en instandhouding van de ecologische kwaliteit in de stad. In het landelijk gebied beheren (agrarische) natuurverenigingen en boeren vaak het landschap. Schoon en gezond water biedt mogelijkheden ook mogelijkheden voor de ontwikkeling van een groter(e) variëteit aan diersoorten en planten. Hier speelt het Hoogheemraadschap een rol in.

Regelgeving, werkwijze en voorzieningen in de gemeentelijke openbare buitenruimte

Gedragscode

Inheemse wilde dieren worden beschermd door de Flora en Faunawet. Bij werkzaamheden buiten, werken de gemeente en Stadswerk072 volgens gedragscode Flora- en Faunawet van Vereniging Stadswerk Nederland. Dit betekent dat de groen-medewerkers tijdens hun onderhoudswerk zorgvuldig omgaan met (de mogelijke aanwezigheid van) dieren. Deze gedragscode geeft aan hoe medewerkers dit moeten doen. Er zijn twee gedragscodes; een voor regulier onderhoud van de gemeentelijke groenvoorzieningen, zoals maaifrequenties. En een voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en de inrichting van de openbare buitenruimte. Er wordt bijv. rekening gehouden met het broedseizoen in verband met (weide)vogels en maatregelen genomen als er bijvoorbeeld egels worden aangetroffen. Kapvergunningen worden niet afgegeven voor kappen tijdens het broedseizoen.

Groenbeleid en -beheer

Groen geeft betekenis aan ecologie en draagt bij aan de biodiversiteit. Het gemeentelijk groenbeleid richt zich onder meer op verbeteren van het leefgebied voor plant en dier;

- door op natuur gerichte inrichting en beheer van delen van het gemeentelijk groen
- door ecologische verbindingzones waarlangs soorten zich kunnen verplaatsen, met daarin bij sommige wegen of bruggen speciale faunapassages (zoals tunnels)
- natuurvriendelijke en gevarieerde oevers aanleggen wat vissen, amfibieën en insecten ten goede komt
- gevarieerd groen; struweel als schuil- en broedgelegenheid, bloemrijke bermen zijn goed voor de bijen, besdragende struiken trekken vogels aan. Vleermuizen huizen in oude bomen, deze worden door de gemeente beschermd. In de Groene Voet en Oosterhout zijn vlindertuinen.

Bouwen en ruimtelijke projecten

Voor bouwwerken is de regelgeving ondergebracht in het (landelijke) Bouwbesluit. O.m. geldt dat de bouwer een 'verklaring van geen bedenkingen' moet hebben. Ook in de Omgevingsvergunning is aandacht voor de bepalingen uit de Flora en Faunawet. Dierenwelzijn is hier dus in verwerkt maar krijgt nog niet altijd voldoende aandacht van de aannemer. Onvoldoende kennis kan hier debet aan zijn. De gemeente wil aannemers deze kennis aanbieden.

Dierenvoorzieningen

Binnen de gemeentelijke ecologische hoofdstructuur worden er ook dierenvoorzieningen aangebracht en beheerd door de gemeente. Zo zijn er faunapassages en fauna geleide hekwerken. Barrières voor dieren zijn in kaart gebracht in het Uitvoeringsplan Ecologische Verbindingszone. Indien mogelijk worden deze barrières opgeheven bij projecten in de buitenruimte zoals bij werkzaamheden als het vernieuwen van bruggen en het realiseren van natuurvriendelijke oevers.

Faunapassages en paddenpoelen worden door de gemeente beheerd. In de Boekelermeer heeft de gemeente een leefgebied voor de rugstreeppad gerealiseerd. In park Oosterhout en op het Bolwerk zijn vleermuiskelders. De IJsvogelwerkgroep heeft ijsvogelwanden gerealiseerd. Een van de

beleidsdoelen is het dierenwelzijn integreren in het gemeentelijk handelen. Bij projecten in de buitenruimte dient dan ook te worden gekeken welke voorzieningen voor welke dieren nodig zijn.

ACTIE: een informatiefolder opstellen en verstrekken bij contacten van de gemeentelijke bedrijvenadviseurs en vergunningaanvragen voor bouwprojecten: welke maatregelen kan de aannemer nemen die bijdragen aan een goede leefomgeving voor dieren. Een vervolg op het boekje “kansen voor natuur in het wijkgroen van Alkmaar”. Hiertoe gebruik maken van bestaande ‘Checklist natuurvriendelijke maatregelen aan gebouwen’ (Vogelbescherming Nederland).

Overlast door dieren

Het streven is om overlast veroorzaakt door dieren op een diervriendelijke en structurele wijze op te lossen. Hiervoor wordt advies ingewonnen bij natuur- en dierenwelzijnsorganisaties.

Meeuwen

Om de overlast door meeuwen in de stad tegen te gaan, neemt de gemeente diverse maatregelen. Het voorkomen van voedselaanbod voor meeuwen door de realisatie van ondergrondse vuilcontainers levert de grootste bijdrage aan het tegengaan van overlast. Communicatie en voorlichtingsactiviteiten over het niet voeren van meeuwen en tips over het ontoegankelijk maken van daken als broedplaats moet mensen bewust maken van wat zij zelf kunnen doen. De gemeente Alkmaar had samen met de gemeenten Leiden en Haarlem een ontheffing van art. 10, 11 en 12 uit de Flora en Faunawet van het Ministerie van Economische Zaken om o.a. nestbeheer toe te passen. De rechter heeft deze ontheffing echter vernietigd waardoor er in het broedseizoen van 2015 weinig gedaan kon worden tegen de overlast.

Ganzen, konijnen en vossen

In Graft de Rijp en de Schermer richten ganzen veel schade aan, bijv. aan landbouwgewassen. In het zogeheten provinciale ‘Ganzenakkoord’ van Provincie Noord-Holland, LTO, de Fauna Beheer Eenheid (FBE) en diverse belangenorganisaties wordt geregeld hoe overlast door ganzen in Noord-Holland wordt aangepakt. In stedelijk gebied zorgen konijnen en vossen voor schade en overlast. Ontheffingen en vergunningen worden door de Provincie verstrekt.

Dierplaagbeheersing

Bij Stadswerk072 adviseert de dierplaagbestrijdingsdienst bij het opruimen van plaagdieren zoals ratten, muizen, wespen, kakkerlakken, zilversjjes etc. Via de gemeentelijke website kan een melding gedaan worden wanneer een burger of bedrijf overlast ervaart.

Financieel overzicht

In de programmabegroting 2016 is binnen programma 11 Milieu en leefomgeving, voor Dierenwelzijn, product 58 jaarlijks € 616.000 begroot tot en met 2019 voor uitvoering van het dierenbeleid.

Betreft voor 2016	Begroot (Sub)Totalen €
Algemeen	€ 97.000
Uitvoering wettelijke taken: <i>Vervoer en opvang zwerfdieren</i>	€ 150.000
Uitvoering zorgplicht: <i>Opvang zwerfdieren</i>	€ 15.000
Hondenbeleid: <i>Voorzieningen, toezicht, kosten belasting innen</i>	€ 264.000
Overige: <i>Meeuwenoverlast, kinderboerderijen, educatie & communicatie, subsidieregeling groen en dieren</i>	€ 90.000
TOTAAL	€ 616.000

ACTIELIJST

- ACTIE:** De gemeente streeft er naar om met één contractant afspraken te maken voor het opvangen van zwerfdieren op uniforme wijze op één locatie. Aan de Dierenbescherming en Stichting Zwerfdier is verzocht samenwerking te zoeken.
- ACTIE:** gemeente wil in overleg met de Dierenbescherming tips opstellen voor organisatoren van evenementen waar dieren bij betrokken zijn, die het welzijn van de dieren optimaliseren. Denk hierbij aan een schuil- afzonderingsmogelijkheid voor dieren of een minimale afstand van versterkte muziek.
- ACTIE:** Informatie over dieren bundelen (bijv. vogels bijvoeren in de winter, voorkom overlast dieren, informatie over huisdieren chippen) op de gemeentewebsite en op aanvraag communicatiekanalen ter beschikking stellen voor dierenorganisaties.
- ACTIE:** de gemeente wil in samenwerking met de Vogelwerkgroep Alkmaar kijken naar preventieve diervriendelijke mogelijkheden om overlast door meeuwen tegen te gaan.
- ACTIE:** Gemeente Alkmaar faciliteert voorlichting en communicatie over vissenwelzijn door ruimte te bieden in haar communicatiemiddelen zoals de stadskrant en internet.
- ACTIE:** een informatiefolder opstellen en verstrekken bij vergunningaanvragen voor bouwprojecten: welke maatregelen kan de aannemer nemen die bijdragen aan een goede leefomgeving voor dieren. Een vervolg op het boekje "kansen voor natuur in het wijkgroen van Alkmaar".
- ACTIE:** Per 1-1-2017 voert de gemeente hondenbelasting in heel Alkmaar met een verlaagd tarief van € 50,- per hond per jaar.
- ACTIE:** Gemeente Alkmaar en Stadswerk072 gaan het Bijenconvenant ondertekenen
- ACTIE:** Op initiatief van de Stichting Kat uit de Gracht faciliteert de gemeente dat de Stichting KUG reddingstouwen voor o.m. katten bij drenkelingentrappen in een aantal Alkmaarse stadsgrachten kan bevestigen.
- ACTIE:** Nagaan in hoeverre invloed uitgeoefend kan worden om natuureducatie een plek te geven in onderwijsprogramma's basisscholen. Natuur Gids Alkmaar biedt aanbod op overzichtelijke wijze aan scholen aan. Het 'ontzorgen' van leraren door NGA vergroot de kans dat natuureducatie gebruik wordt gemaakt.

11. **ACTIE:** Opstellen van subsidieregeling “Groen en Dieren” per 2016 voor initiatieven die beleidsdoelen ondersteunen